

Vi Konsumenter seminarium 16 november 2016 på KSLA

Kan livsmedelsmärkning hjälpa oss konsumenter och hållbarheten

Närmare 60 personer fick lyssna till intressanta presentationer. Seminariet gav en aktuell men kanske inte heltäckande bild kring märkningsfrågorna på mat. Ursprungsmärkning, miljömärkning, EMV (egna märkesvaror), produktmärkning – vad betyder dessa för oss konsumenter, för planeten, för ekosystemen och för djuren? Ursprungsmärkning har sedan länge prioriterats högt av konsumenterna och denna ökar genom svenskmärkningen "Från Sverige". EMV ökar likaså. Ett tydligt budskap är att det krävs transparens för att vi ska få veta vilka krav som ställs på produkterna och hur dessa ska säkras. Svenska djurskyddsfrågor, som är en viktig fråga för många konsumenter fick inget tydligt svar från LRF. Det måste också vara substans i löften kring hållbarhet. Det finns en oenighet om det är bra med fler märkningar eller om märkningsdjungeln är ett problem för konsumenterna.

Johannes Cullberg satsning på butikerna Paradiset, ska bli intressant att följa. Två butiker blir nu tre. Man vill utmana de stora jättarna. Det är svårt att vara konsument idag och debatten är polariserad och på låg nivå enligt Johannes. Han väljer f f a ekologiskt och svenskt och utvecklar egna EMV. Man har rensat bort många tillsatser och säljer inte Coca Cola och RedBull. Svensk konventionell kyckling passar inte i sortimentet. Anna Richert, WWF efterlyste transparens i vilka kriterier som gäller.

Lena Widell, Livsmedelverket berättade om vilka regler som gäller för information till konsumenterna och ursprungsmärkning. Mycket är kopplat till förordningen 1169/2011. Därutöver finns nationella föreskrifter. Nu krävs läsbarhet och en viktig fråga är allergener. Det är tillåtet att ta fram nationella regler kring ursprungsmärkning. EU-kommissionen har flera utmaningar kring ursprungsmärkning bl a kring mejeriprodukter, vilket blir intressant att följa.

Anders Holmestig, LRF är ordförande i Sigill Kvalitetssystem och finns i styrelsen för Svenskmärkning AB som delägare. Anders ser inga problem med flera märkningar. Om innehållet i märkningen "Från Sverige" när det gäller exempelvis djurskydd fick vi otydliga svar. Som känt vill LRF att marknaden ska ställa kraven på vilka djurskydds krav som ska gälla över EU:s djurskyddsnivå. Vi konsumenter tillsammans med konsument – miljö och djurskyddsorganisationer anser inte att det svenska djurskyddet ska sänkas från dagens nivå. Djurskydd är en viktig fråga för konsumenterna, som kräver politiskt ansvar.

Maria Forshufvud, Svenskmärkning AB redovisade ökat intresse för ursprung, som är viktigare än hälsa och miljö vid val av livsmedel. I dag är 90 företag och 4500 produkter med. De första produkterna var handelns EMV-mjölk. Kravet på svensk råvara har gett effekten att det börjar bli brist på mjölk - och äggpulver. Märkning av fisk, vilt och dryck är på gång. Kontrollen sker via stickprov.

Maria Donis, Svensk Fågel berättade om branschens satsning på ursprungsmärkning redan 2006. Bakgrunden var ökad import med produkter med bl a svenskklingande namn. Branschorganisationen täcker hela kedjan och har genom åren utöver lagstiftningen inkluderat flera kontrollprogram för hälsa. Fördelen med en samlad bransch är att man tidigt kan upptäcka och hantera problem.

Katarina Rosenkvist, Hållbarhets- och kommunikationschef, Lidl redovisade för Lidls hållbarhetsarbete. Hos Lidl är 75 – 80 % egna varumärken, EMV. Hon anser att hållbarhetsarbetet kan drivas genom EMV. Ängen är Lidl:s mejeriserie och Himlajord omfattar frukt och grönt. Syftet

har varit att stödja odlarna. Lidl köper bara ägg från frigående höns. Man har krav på palmolja, salt och antibiotika till djur, som är dagligvaruhandelns gemensamma kriterier.

Anna Richert, Världsnaturfonden, WWF inledde diskussionen med att lyfta och betona kravet på transparens. Enligt WWF behövs fler märkningar för att driva hållbarhetsfrågorna. Men Jan Bertoft, Sveriges Konsumenter ser fler märken mer som ett problem för konsumenterna. Åsa Hagelstedt, Djurskyddet Sverige vill ha ett förtydligande vad LRF vill med djurskyddet i Sverige. Många uppfattar att svenskt är en garanti på ett gott djurskydd. LRF vill inte sänka djurskyddet, men säger sig vilja ha andra frivilliga lösningar snarare än lagstiftning. Jan Bertofts fråga kring vad som ligger bakom hållbarhetspåståenden väntar fortfarande på ett bra svar. Monica Sihlén, Upphandlingsmyndigheten berättade att många kommuner i dag ställer mer långtgående krav än svensk lagstiftning.